

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6621204064
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6621204064.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovovej a sudcov JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v právnej veci starostlivosti o maloletú C. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. H. XXX, toho času K., J. XXX/X, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Z., dieťa rodičov: R. H., nar. XX.XX.XXXX a K. H., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom K., J. XXX/X, za účasti Okresnej prokuratúry Z., o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Z. (ďalej v texte aj „úrad“) na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní prokuratúry proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec, č.k. 6P/68/2021-19 zo dňa 12.10.2021, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie v celom rozsahu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd odvolaním napadnutým uznesením v zmysle §360 ods. 1, §367 ods. 1, 2, 3, §366 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej v texte aj len „C.m.p.“), §326 ods. 1, §328 ods. 1, §329 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte aj len „C.s.p.“), §54 ods. 2, 3, 5, §62 ods. 1, 2, 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej v texte aj len „ZR“ alebo „Zákon o rodine“) nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zveril maloleté dieťa do ústavnej starostlivosti, ktorá sa bude vykonávať v M. Y., so sídlom M. X (prvý výrok), matke a otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred na účet M. J. Y., so sídlom M. X., Y. (druhý a tretí výrok), zrušil uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica, č.k. 32P/43/2021-70 zo dňa 29.07.2021, právoplatného 27.08.2021 (štvrtý výrok) a o trovách rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (piaty výrok).

1.1 Z jeho dôvodov vyplýva, že dňa 11.10.2021 bol okresnému súdu predložený návrh úradu na zverenie maloletého dieťaťa do ústavnej starostlivosti M. J. Y. (ďalej v texte aj len „centrum“) z dôvodov, že rodičia zanedbávali starostlivosť voči súrodencovi maloletej H. H., keďže dňa XX.XX.XXXX bol podaný podnet A. G. F. R. Y. X. Z., X. ako aj kolízneho opatrovníka ohľadom zanedbania starostlivosti o toto maloleté dieťa rodičmi. Okresný súd Lučenec uznesením č.k. 6P/65/2021-15 zo dňa 05.10.2021 nariadil neodkladné opatrenie o uložení výchovného opatrenia, ktorým nariadil maloletému H. H. J. H., so sídlom Y. XX, Z.. Úrad poukázal na to, že uznesením Okresného súdu Banská Bystrica, č.k. 32P/43/2021-70 zo dňa 29.07.2021 bola maloletá C. dočasne odňatá z osobnej starostlivosti rodičov a bol jej dočasne nariadený pobyt v M. J. Y. najdlhšie na 6 mesiacov od umiestnenia maloletej do tohto zariadenia. Matka sa súdneho pojednávania nezúčastnila, avšak súhlasila s predĺžením opatrenia. Otec aj napriek tomu, že sa zúčastnil pojednávania, súhlasil s tým, že si maloletú zoberie v októbri alebo v novembri 2021 do svojej starostlivosti, hoci s maloletou nie je v kontakte a maloletú ešte ani nevidel.

1.2 Dňa 07.10.2021 úradu bola doručená správa z M. J. Y. o priebehu výchovného opatrenia. Vo svojej správe centrum uviedlo, že maloletá bola do zariadenia prijatá dňa 20.10.2020 na základe uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica, č.k. 32P/214/2020-21, vykonateľného dňa 12.10.2020. Po

prijatí do centra bola umiestnená do starostlivosti profesionálnej náhradnej rodiny vo Y. F.. Dieťa sa v profesionálnej náhradnej rodine adaptovalo veľmi dobre. Biologická matka komunikuje s profesionálnou náhradnou rodinou formou SMS správ približne 3-krát do mesiaca. Profesionálna náhradná rodina informuje matku o aktuálnom zdravotnom stave dieťaťa a o jeho prospievaní. Osobný kontakt matky s dieťaťom sa naposledy uskutočnil 14.12.2020. Ďalšie stretnutia nebolo možné realizovať z dôvodu nepriaznivej epidemiologickej situácie. Bolo vykonané šetrenie v domácnosti matky, kde bolo zistené, že v čase šetrenia mala vytvorené podmienky na primeranej úrovni, preto bol dohodnutý pobyt maloletej v domácnosti matky na mesiac august 2021. Tento pobyt sa však neuskutočnil, pretože matka avizovala osobné ťažkosti; krátko na to znova porodila. Výchovné opatrenie má byť ukončené 16.10.2021. Úrad zastáva názor, že výchovné opatrenie nespĺňalo účel s poukazom na to, že rodičia výrazne zanedbávali starostlivosť už aj o maloletého H. H., ktorý trpí vážnou podvýživou a známkami syndrómu CAN. Rodičia nemajú osobnostné predpoklady a úroveň rodičovských zručností v takom rozsahu, aby boli schopní zabezpečiť maloletemu dieťaťu adekvátnu starostlivosť o jeho zdravie a priaznivý fyzický, psychický a sociálny vývoj dieťaťa je preto vážne ohrozený a narušený. Z uvedeného dôvodu úrad žiadal o zverenie maloletej C. do ústavnej starostlivosti.

1.3 Okresný súd vychádzal z teórie, že zmyslom neodkladného opatrenia je neodkladná úprava pomerov medzi účastníkmi konania a zabránenie ďalšiemu zhoršovaniu ich postavenia. Z neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, potrebné na vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup, stanovený pre dokazovanie. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutné, aby v návrhu na jeho nariadenie boli opísané rozhodujúce skutočnosti, odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obáv, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému má byť poskytnutá ochrana. Účelom neodkladného opatrenia je riešiť urgentné situácie, vyžadujúce si okamžitý zásah súdu, v ktorých by odklad riešenia do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej spôsobil ujmu niektorých z dotknutých účastníkov.

1.4 V predmetnej veci bolo okresnému súdu preukázané, že rodičia nedokážu poskytnúť maloletej C. osobnú starostlivosť. Z predložených listinných dokladov je zrejmé, že aj napriek opakovanému uloženiu výchovného opatrenia voči maloletej C. rodičia nevedeli napraviť svoje rodinné a sociálne pomery. O tejto skutočnosti svedčí to, že brat maloletej bol uznesením Okresného súdu Lučenec, č.k. 6P/65/2021-13 zo dňa 05.10.2021 vyňatý z rodinného prostredia a bolo mu nariadené výchovné opatrenie - pobyt v M. J. y H.. Preto je nemožné, aby sa maloletá C. vrátila do prirodzeného rodinného prostredia, keďže rodičia zanedbávali starostlivosť aj o ďalšie maloleté dieťa, ktoré trpí podvýživou a známkami syndrómu CAN. Je jednoznačne preukázané, že rodičia za obdobie jedného roka nenapravili svoje rodinné a sociálne pomery za účelom navrátenia maloletej do rodinného prostredia. Okresný súd má za to, že opakovane nariadené výchovné opatrenie nespĺnilo svoj účel, preto nariadil nad maloletou ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v M. J. Y..

1.5 Súčasne okresný súd rozhodol o uložení povinnosti platiť výživné v nevyhnutnej miere obidvom rodičom podľa §366 C.m.p. a určil výživné v minimálnom rozsahu s odkazom na §52 ods. 3 Zákona o rodine (správne má byť §62 ods. 3 Zákona o rodine - pozn. odvolacieho súdu).

1.6 Súčasne okresný súd zrušil výchovné opatrenie, keďže toto nespĺnilo svoj účel a jeho ďalšie trvanie nie je v záujme maloletého dieťaťa.

1.7 O trovách konania okresný súd rozhodol podľa §52 C.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Po doručení uznesenia okresného súdu do konania vstúpil prokurátor. V zákonnej lehote podal odvolanie z odvolacích dôvodov, uvedených v §365 ods. 1 písm. h) C.s.p.. Výrok napádaného uznesenia považuje za zmätočný, čo je určujúcim dôvodom odvolania. Neodkladným opatrením, ktoré je inštitútom, umožňujúcim bezodkladne upraviť pomery, nemožno rozhodnúť o nariadení ústavnej starostlivosti, pretože sa jedná o odlišné právne inštitúty s odlišným právnym základom, účelom aj trvaním. Podľa §367 ods. 1, 2 C.m.p. môže neodkladným opatrením súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti, pričom o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 7 dní od doručenia návrhu a v tejto lehote uznesenie súd aj vyhotoví. Podľa §54 ods. 1, 2 písm. c) Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie

je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti, ak uložené výchovné opatrenie podľa §37 ods. 3 nevedlo k náprave.

2.1 V napadnutej veci okresný súd neskúmal, či nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti.

2.2 Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením, či ohrozením. Všeobecné zásady, charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia, sa vzťahujú aj na konanie vo veciach maloletých, v ktorom sú súdy povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. V konaní starostlivosti o maloleté dieťa je nariadenie neodkladného opatrenia na mieste, ak si to vyžaduje verejný záujem (§361 C.m.p.), ak je potrebné, nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere (§367 C.m.p.) a aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti (§367 ods. 1 C.m.p.). Ustanovenie §367 C.m.p. odráža úpravu v mimosporových konaniach, v ktorých sa ponecháva širší priestor pre ingerenciu štátu a realizáciu verejnej moci pri poskytovaní právnej ochrany, a to z úradnej povinnosti, s cieľom ochrany práv účastníkov pri súčasnom presadzovaní verejného záujmu, ak si to vyžaduje neodkladná ochrana práv a právom chránených záujmov.

2.3 Neodkladné opatrenia sú neodkladnými predovšetkým v tom zmysle, že ich možno nariadiť aj pred začatím konania vo veci samej, sú prípustné aj počas konania, ako aj po jeho skončení podľa §324 ods. 1 C.s.p.. Z charakteru neodkladného opatrenia taktiež vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup, stanovený na dokazovanie. Vo všetkých veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je prvoradý záujem maloletého dieťaťa. Podľa aktuálne platnej právnej úpravy neodkladné opatrenie môže nahradiť aj rozhodnutie vo veci samej.

2.4 Súd s poukazom na §325 ods. 1 C.s.p. môže nariadiť neodkladné opatrenie v dvoch prípadoch, a to ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je daná obava, že exekúcia bude ohrozená. Splnenie aspoň jedného zo zákonných predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia musí súd primárne vyhodnotiť na základe návrhu, a to z rozhodujúcich skutočností, uvedených v návrhu a v prípade konania vo veciach starostlivosti o maloleté deti aj bez návrhu. Pomery, ktoré majú byť neodkladným opatrením upravené, musia mať vždy povahu právnych vzťahov a potreba ich úpravy musí byť vždy bezodkladná, tzn. naliehavá a nevyhnutná.

2.5 Odvolateľ mal za to, že povaha prejednáwanej veci - nariadenie ústavnej starostlivosti - nepripúšťa vydanie navrhovaného neodkladného opatrenia. Neodkladným opatrením nemožno nariadiť ústavnú starostlivosť, pretože nariadenie ústavnej starostlivosti je samostatným konaním, upraveným hmotným právom podľa §54 Zákona o rodine, vyžadujúcim postup konania vo veci samej, t.j. nariadenie pojednávania, vykonanie dokazovania a rozhodnutie vo veci samej, ktoré sa stáva po nadobudnutí právoplatnosti exekučným titulom. Pokiaľ okresný súd skutočne sledoval efektívnu a urýchlenú nápravu rodinných a sociálnych pomerov maloletej, mohol v krátkej lehote ponechať maloletú v centre, kde bolo vykonávané skôr uložené výchovné opatrenie a navrhovateľovi uložiť podať návrh na začatie konania vo veci samej, resp. aj bez návrhu začať konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti.

2.6 Prokurátor poukázal na to, že v doterajšej niekoľkoročnej praxi okresnej prokuratúry, vykonávajúcej pôsobnosť prokurátora v oblasti civilného procesu, sa nejedná o prvý a ojedinelý prípad v rozhodovacej praxi Okresného súdu Lučenec. Takáto nariaďovanie ústavnej starostlivosti neodkladným opatrením bolo zistené pri pravidelných dvakrát ročne vykonávaných previerkach prokurátora podľa §18 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre, predmetom ktorých je okrem iného aj dodržiavanie zákonnosti v miestach, kde sú vykonávané rozhodnutia súdov vo veciach starostlivosti o maloletých (centrá pre deti a rodiny, reedukačné centrá ...), a v priebehu ktorých sú prokurátorom predkladané rozhodnutia súdov vo veciach maloletých, vydané všeobecnými súdmi v rámci celej Slovenskej republiky.

2.7 Navrhol preto, aby v nadväznosti na odvolací dôvod, uvedený v §365 ods. 1 písm. h) C.s.p., krajský súd rozsudok (správne má byť uznesenie - pozn. odvolacieho súdu) v zmysle §388 C.s.p. zmenil a vydal uznesenie v znení, ktorým zamietne návrh na nariadenie neodkladného opatrenia o zverení maloletej do ústavnej starostlivosti, navrhol po uplynutí doby trvania výchovného opatrenia, uloženého uznesením Okresného súdu Banská Bystrica, č.k. 32P/214/2020 maloletú C. ponechať v M. J. Y., so sídlom M. X a navrhovateľovi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Z. uložiť povinnosť podať návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti v lehote 15 dní od doručenia tohto uznesenia.

3. Po doručení odvolania Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Z. navrhol uznesenie okresného súdu potvrdiť a odvolanie Okresnej prokuratúry Z. zamietnuť, pretože maloleté dieťa by po zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia muselo byť M. J. Y. vrátené do starostlivosti matky dňom

16.10.2021, čo by nebolo v záujme maloletého dieťaťa, pretože výchovné opatrenie splnilo svoj účel len čiastočne, počas trvania výchovného opatrenia matka zanedbala starostlivosť o ďalšie maloleté dieťa H. H., nar. XX.XX.XXXX, ktorý bol z tohto dôvodu umiestnený v M. J. Z.. Navyše matka dňa XX.XX.XXXX porodila maloletého S. H., po narodení ktorého podpísala vyhlásenie o privolení maloletého na jeho osvojenie.

3.1 Následne dňa 11.11.2021 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Z. oznámil, že z dôvodu miestnej príslušnosti odstúpil spisovú dokumentáciu maloletých detí F. H., nar. XX.XX.XXXX, H. H., nar. XX.XX.XXXX, K. H., nar. XX.XX.XXXX, J. H., nar. XX.XX.XXXX, X. H., nar. XX.XX.XXXX, H. H., nar. XX.XX.XXXX, R. H., nar. XX.XX.XXXX, C. H., nar. XX.XX.XXXX a S. H., nar. XX.XX.XXXX Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny L. L., odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie SPOD a SK vzhľadom na skutočnosť, že maloleté deti sú bytom ako rodičia G. H. XXX a v súčasnosti žijú v služobnom obvode Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny L. L. (č.l. 52).

4. Po doručení vyjadrenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Z. okresný prokurátor nepovažoval za potrebné podať žiadne vyjadrenie, pretože svoj právny názor uviedol už vo svojom odvolaní zo dňa 28.10.2021.

5. Matka ani otec vyjadrenia k odvolaniu nepodali.

6. Podľa §325 C.s.p. v spojení s §2 ods. 1 C.m.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

6.1 Podľa §367 ods. 1 C.m.p. neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

7. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, vec preskúmal v rozsahu §65 a §66 C.m.p., bez nariadenia pojednávania v zmysle §385 C.s.p. a odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, považujúc odvolanie prokurátora za dôvodné, v zmysle §389 ods. 1 písm. c) C.s.p. zrušil a v zmysle §391 C.s.p. vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že maloleté dieťa pochádza zo vzťahu rodičov, ktorí žijú v družskom pomere. Maloletá má trvalé bydlisko v H. XXX, časť obce G. H., okres L. L.; rodičia majú spolu X maloletých detí, žijú v K.. Dňa XX.XX.XXXX matka porodila maloletého S. H., po pôrode podpísala vyhlásenie o privolení na osvojenie tohto maloletého dieťaťa. Maloletá C. bola odňatá z rodinného prostredia rozhodnutím o neodkladnom opatrení Okresného súdu Banská Bystrica a ďalšie maloleté dieťa, H. H., nar. XX.XX.XXXX, po oznámení zdravotníckeho zariadenia o závažnej podvýžive bolo umiestnené v M. J. v Z., kde sa nachádza doposiaľ. O ostatných maloletých deťoch v spise údaje nie sú.

9. Maloletá C. sa narodila XX.XX.XXXX; podľa správy úradu 20.10.2020 bola prijatá do M. J.o Y. na základe uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica o neodkladnom opatrení, č.k. 32P/214/2020-21, vykonateľného 12.10.2020. Po prijatí do centra bola maloletá odovzdaná do starostlivosti profesionálnej náhradnej rodiny vo Y. F.. V profesionálnej náhradnej rodine sa dieťa po prijatí adaptovalo veľmi dobre; zo správy vyplýva, že dieťa je zdravé a prosperuje, úroveň psychomotorického vývinu maloletej zodpovedá jej fyzickému veku. Biologická matka komunikuje s profesionálnou náhradnou rodinou formou SMS-správ priemerne 3-krát do mesiaca, profesionálna náhradná rodina okrem informácií o zdravotnom stave a prosperovaní maloletej prostredníctvom aplikácie Messenger zasiela matke aj aktuálne fotografie dieťaťa. Biologická matka telefonicky kontaktuje sociálnu pracovníčku centra a informuje ju o svojej aktuálnej sociálnej situácii približne 1-krát do mesiaca. Osobný kontakt matky s dieťaťom sa uskutočnil naposledy 14.12.2020; ďalšie stretnutia nebolo možné zrealizovať z dôvodu nepriaznivej epidemiologickej situácie. Po zlepšení tejto situácie centrum začalo organizovať krátkodobý pobyt maloletého dieťaťa u matky; sociálna pracovníčka a psychologička centra navštívili matku za účelom preverenia vhodnosti sociálnych a bytových podmienok v obci K., kam sa presťahovala: sociálne a bytové podmienky boli v tom čase na primeranej úrovni, a preto bol dohodnutý pobyt maloletej u matky na mesiac august 2021. Na žiadosť matky sa pobyt neuskutočnil, pretože táto avizovala osobné ťažkosti a krátko na to porodila maloletého S.. Približne o mesiac od pôrodu, keď maloletého ponechala na osvojenie, matka prejavila záujem o návštevu maloletej vo svojej domácnosti, ktorú opäť zrušila z dôvodu choroby ostatných členov rodiny a finančných problémov.

9.1 Dňa 16.10.2021 (podľa tvrdenia úradu) malo byť ukončené výchovné opatrenie, nariadené uznesením Okresného súdu Banská Bystrica. V spolupráci s M. J.y Y. po nadobudnutí vedomosti o závažnom porušení starostlivosti matky o maloletého syna H. H. úrad navrhol nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou C., pretože výchovné opatrenie nesplnilo svoj účel, a to neodkladným opatrením.

9.2 V spise je založená žiadosť ošetrojúcej lekárky H.. B. H. zo dňa XX.XX.XXXX o prešetrenie situácie v rodine - lekárky A.. G. F. R. Y. Z., X. oddelenie dojčiat, batoliat a väčších detí, Z., ktorá dôrazne žiadala o prešetrenie sociálnej situácie v rodine maloletého H. z dôvodu, že tento ako X,X ročný je hospitalizovaný v nemocnici od 16.09.2021 na podnet obvodného pediatra pre neprospievanie a výraznú kachexiu (podvýživu). Pri prijíme do nemocnice vážil 8 kg, podľa zdravotných záznamov bol v júni 2019 hospitalizovaný v L. L. pre neprospievanie a pokles hmotnosti, v tom čase pri prepustení vážil 8 kg, čo je rovnaká hmotnosť, akú má aktuálne s odstupom dvoch rokov, pričom má byť sledovaný v nefrologickej a genetickej ambulancii, čo matka nedodržiava. Vzhľadom na vek 3,5 roka by mal vážiť 17 - 18 kg, čo v jeho prípade znamená deficit hmotnosti 10 kg, ide teda o prejavy veľmi závažnej podvýživy a známky syndrómu CAN v zmysle zanedbávania starostlivosti o dieťa a jeho základné potreby.

9.3 Zo spisu ďalej vyplýva, že uznesením č.k. 6P/65/2021-15 zo dňa 05.10.2021 okresný súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým nariadil maloletému H. H. pobyt v M. J. H., so sídlom Y. XX, Z. za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí, najdlhšie na 6 mesiacov odo dňa umiestnenia maloletého, uložil Y. X., Z. povinnosť odovzdať maloletého do starostlivosti M. J. H., so sídlom Y. XX, Z. a uložil rodičom povinnosť spolupracovať s M. J. H. s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a neštátnym subjektom.

9.4 Ďalším uznesením č.k. 6P/68/2021-19 zo dňa 12.10.2021, aktuálne napadnutým odvolaním prokurátora, okresný súd nariadil neodkladné opatrenie o zverení maloletej C. do ústavnej starostlivosti v M. J. Y. a uložil rodičom povinnosť prispievať na výživu maloletej výživným na hranici životného minima na účet M. J. Y., súčasne zrušil uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica, č.k. 32P/43/2021-70 zo dňa 29.07.2021, právoplatným 27.08.2021 a rozhodol o trovách konania.

10. Odvolanie prokurátora je dôvodné v každom bode.

11. Súd prvej inštancie napriek vyššie uvedenému skutkovému stavu nerozhodol správne. Na použitie ustanovení Zákona o rodine o nariadenie ústavnej výchovy neboli splnené hmotnoprávne podmienky, pretože okresný súd v tomto smere nevykonal žiadne dokazovanie. V spise aj v rozhodnutí Okresného súdu Lučenec (vo výroku aj v odôvodnení) sú uvádzané dve uznesenia banskobystričského okresného súdu, a to č.k. 32P/43/2021-70 z 29.07.2021 a 32P/214/2020-21 bez uvedenia dátumu jeho vydania; v spise však absentujú. Okresný súd Lučenec dokonca svojím uznesením vo štvrtom výroku zrušil uznesenie č.k. 32P/43/2021, ale ani z jeho odôvodnenia nevyplýva jednoznačne, ktorým rozhodnutím bola maloletá C. odňatá z rodiny. Z obsahu spisu sa javí, že matka ani otec sa nedokážu postarať o svoje maloleté deti; maloletá C. má cca XX mesiacov, je teda plne odkázaná na starostlivosť iných osôb, resp. dospelých. Úrad, sociálni a terénni pracovníci, nemocnica v Z. avizovali nedostatočnú starostlivosť matky o maloleté deti, keďže maloletý brat C. H. bol vzhľadom na ťažkú podvýživu z podnetu jeho všeobecnej lekárky opakovane hospitalizovaný. Napriek snahe zúčastnených osôb matka nie je schopná postarať sa o dieťa v takom útlom veku, posledne narodeného maloletého S. H. dala na adopciu, keď pri pôrode privolila k jeho osvojeniu bez vzťahu ku budúcim osvojiteľom.

11.1 Zákon o rodine v §54 ods. 1, 2 písm. c) stanovuje, že náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou; pred nariadením ústavnej starostlivosti má súd ex offio uloženú povinnosť vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti. Ústavnú starostlivosť môže súd nariadiť iba vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, ak nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej alebo pestúnskej starostlivosti a uložené výchovné opatrenie podľa §37 ods. 3 Zákona o rodine nevedlo k náprave; zákon explicitne nevyklučuje opakované uloženie totožného výchovného opatrenia.

11.2 Okresný súd nevykonal žiadne dokazovanie, ktoré by svedčilo o vyššie uvedenom. Zo spisu nie zistiteľné - keďže ani vyjadrenia úradu, centra a prokurátora sa nezhodujú - odkedy plynie doba 6 mesiacov na výchovné opatrenie maloletej, či bola táto doba predlžovaná, alebo na základe akého právneho titulu sa maloletá stále nachádza (ak sa nachádza) v profesionálnej rodine.

12. Ani procesný predpis v prejednávanej veci neumožňuje nariadiť neodkladné opatrenie o zverení maloletej do ústavnej starostlivosti: Civilný mimosporový poriadok upravuje nariadenie neodkladného

opatrenia, ak si to vyžaduje verejný záujem - §361 C.m.p., ak je potrebné nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere - §367 C.m.p. a v prípade uloženia povinnosti odovzdať dieťa tomu, kto ho má pri sebe, do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti - §367 ods. 1 C.m.p..

12.1 Civilný sporový poriadok pri úprave neodkladných opatrení umožňuje v §325 ods. 1 nariadenie neodkladného opatrenia len v dvoch prípadoch, a to, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je daná obava, že exekúcia bude ohrozená; splnenie aspoň jedného zo zákonných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia je potrebné vyhodnotiť na základe rozhodujúcich skutočností uvedených v návrhu, prípadne aj bez návrhu, ak ide o konanie vo veciach starostlivosti o maloleté deti.

13. V prejednávanej veci na zverenie maloletej do ústavnej starostlivosti neodkladným opatrením teda nie sú splnené zákonné podmienky ani procesným predpisom - Civilným sporovým poriadkom a Civilným mimosporovým poriadkom, ani hmotnoprávnou úpravou v Zákone o rodine a v zákone č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Keďže v spise nie sú založené uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 32P/43/2021-70 zo dňa 29.07.2021 a č.k. 32P/214/2020-21, vykonateľného 12.10.2020 (dátum jeho vydania je neznámy), nie je zistiteľný vykonaný rozsah úpravy práv a povinností voči maloletej C. (Okresným súdom Banská Bystrica). Zo spisu nevyplýva ani, či okresný súd ex offa alebo na návrh úradu či iného subjektu začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti alebo inej náhradnej osobnej starostlivosti nad maloletou C. (v priebehu ktorého konania by prichádzalo do úvahy nariadenie neodkladného opatrenia o dočasnom nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletou alebo inej potrebnej dočasnej úpravy práv a povinností voči maloletej). Krajský súd preto uznesenie okresného súdu v zmysle §389 ods. 1 písm. c) C.s.p. v celom rozsahu zrušil a v zmysle §391 C.s.p. mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Okresný súd sa po vrátení spisu zameria na zistenie potrebných (aktuálnych) skutočností ohľadom maloletého dieťaťa, podľa zistení zvolí svoj ďalší postup, prípadne ex offa začne konanie o nariadenie ústavnej výchovy, resp. o zverenie maloletej do pestúnskej starostlivosti, či do náhradnej osobnej starostlivosti, pre ktoré rozhodnutie si zabezpečí adekvátne informácie cestou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Z. (resp. Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny L. L.), cestou M. J. Y., prípadne ďalších subjektov. Pripojí si potrebné spisy, alebo krátkou cestou (telefonicky, elektronickou poštou a pod.) zabezpečí podklady. Nie je vylúčené, že po začatí konania vo veci samej v naznačenom smere bude potrebné upraviť dočasne pomery neodkladným opatrením.

15. Odvolací súd nemohol vyhovieť odvolaciemu návrhu prokurátora na zmenu rozhodnutia okresného súdu, pretože nemal zistené na takéto rozhodnutie ani základné skutočnosti a dokazovanie v tomto smere by presahovalo rámec dokazovania pred odvolacím súdom, ako aj zákonnú lehotu na rozhodnutie o odvolaní proti uzneseniu o neodkladnom opatrení. V tomto štádiu konania sa však krajský súd stotožňuje s dôvodmi odvolania prokurátora o zmatečnosti uznesenia s odkazom na adekvátnu zákonnú úpravu jednak ústavnej starostlivosti a jednak neodkladných opatrení.

16. V intenciách svojho následne zvoleného postupu okresný súd rozhodne aj o trovách konania.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor

môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).